

V den vítězství es. revoluce
a nové samostatnosti národa
sepsal Ľadislav Rašín
zákon

Originál převeš
československé republiky

vyprac. Národním výborem dne 28. října 1918
uložil pro archiv **loukup**

České a československé právní dějiny

dosavadního právního řádu se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upre-
ven byl nutný přechod k novému státnímu životu, Národní výbor
jmenem Československé republiky přikázal sláti vzešlámu

nařizuje:

VZNIK ČESKOSLOVENSKA

Hlavní formou československého státu bude Národní shromáždění, jehož úlohou
bude národa. Ulož se sláti vzešlámu
výbor.

Ladislav Vojáček

Článek II.

Všecky dosavadní zákony a nařízení zrušují se
v platnosti.

Česká politika před válkou

- v zásadě pokračování austroslavismu (x strana státoprávně pokroková -1908)
- TGM: *„naše politika nemůže být úspěšná, nebude-li nesená opravdovým a silným zájmem o osud Rakouska“* (Česká otázka)
- K. Kramář: *„o samostatném státu českém ve středu Evropy, na linii státní a hospodářské expanze Germánstva, nedovolují si v Čechách mysliti než nanejvýše nezralé politické děti“* (1913)

Národní hnutí v českých zemích a na Slovensku po vypuknutí války

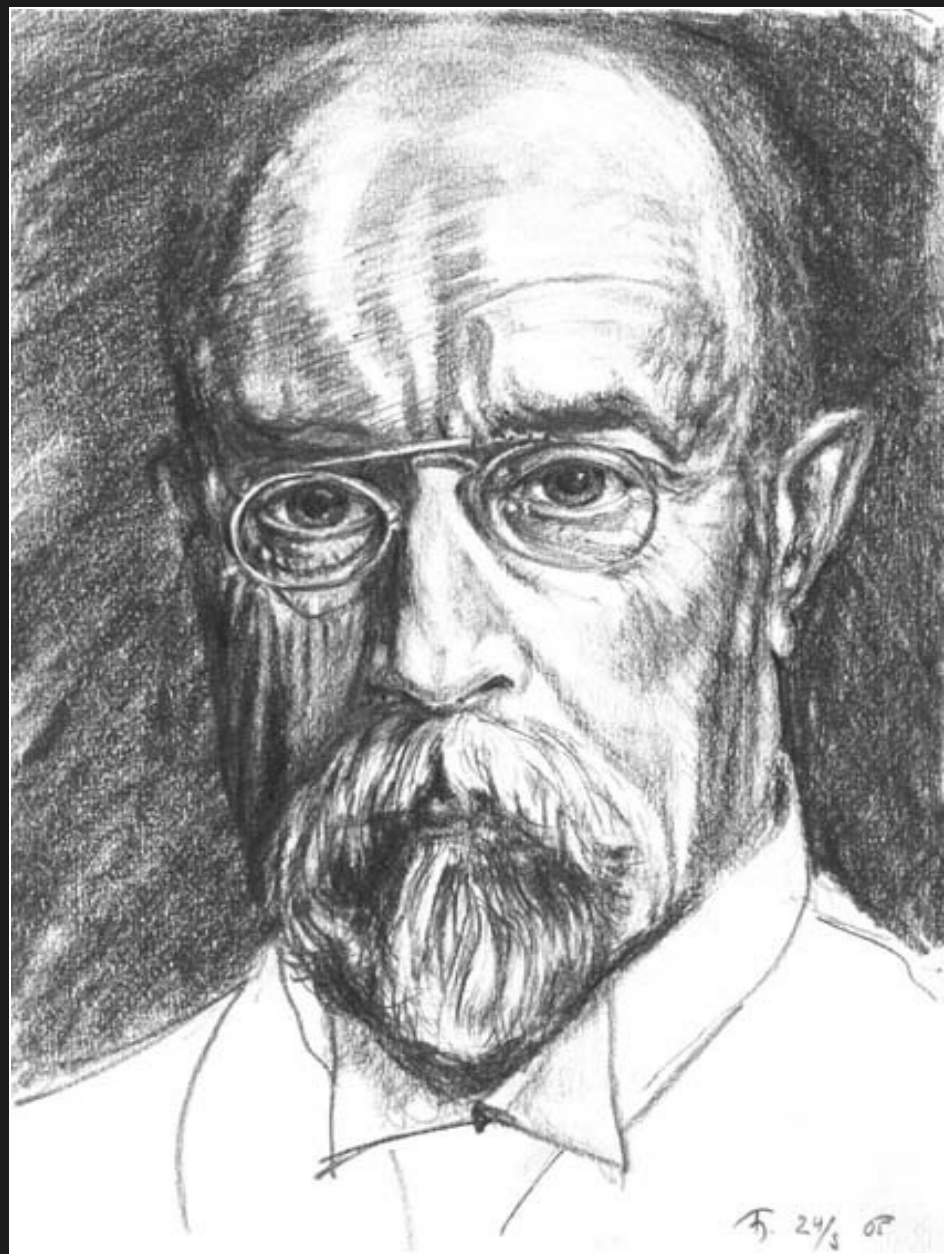
- utlumení aktivní činnosti
- koncepty T. G. Masaryka a K. Kramáře
- v české politice aktivismus, ale od roku 1917 postupný příklon k myšlence samostatného státu
- prvomájová rezoluce (Liptovský Mikuláš) a porada v Pešti

Koncepce poválečného uspořádání

- **K. Kramář:** koncept ústavy všeslovanské říše (1914)
= rusofilská představa
- **T. G. Masaryk:** memorandum "Independent Bohemia" (1915)
= čechoslovakistická představa
 - monarchie

JUDr. Karel Kramář
(1860 – 1937)

Zahraničního odboj

- slovenští krajané v USA (Slovenská liga) a Rusku
- Masarykova zahraniční akce
 - Český komitét
 - M. R. Štefánik
 - Československá národní rada
 - legie

Gen. M. R. Štefánik

Ruští legionáři (sedící L. S.)

Dokumenty zahraničního odboje

- Clevelandská dohoda (1915)
- Pittsburská dohoda (30. 05. 1918)
- Washingtonská deklarace (18. 10. 1918)
= ČsNR jako prozatímní vláda prohlásila
československou nezávislost

„Zahozené ústavy“

- podzim 1917
- aktivita Národního výboru
- rozvedení státoprávního prohlášení
 - v rámci habsburské monarchie
 - spojení se Slovenskem
- neznámí autoři (x František Weyr)

Návrhy politického a hospodářského zákona

- reorganizovaný Národní výbor čsl.
- září - říjen 1918
- orientace na samostatný čsl. stát
- F. Pantůček – bankéři J. Preiss a V. Pospíšil
- „*osnova první přechodné ústavy*“ + doplňující zákony

Vyvrcholení boje za společný stát na domácí půdě

- Národní výbor československý
- formování Slovenské národní rady
- porady v Ženevě
- konstituování společného státu
 - vyhlášení samostatného státu v Praze (28. 10. 1918)
+ přebírání významných institucí + zákon č. 11/1918
Sb.
 - Martinská deklarace (30. 10. 1918)

Deklarácia Slovenského Národa!

Zastupitelia všetkých slovenských politických strán,

shromáždení dňa 30. októbra 1918 v Turčianskom Sv. Martine a organizovaní v Národnej Rade slovenskej vetvy jednotného česko-slovenského národa, trvajú na zásade samourčovacieho práva národov prijatej celým svetom. Národná Rada vyhlasuje, že v mene česko-slovenského národa, byvajúceho v hraniciach Uhorska, je jedine ona oprávnená hovoriť a konať.

Nie je na to oprávnená uhorská vláda, ktorá za celé desaťročia nepoznala vážnejšej úlohy, ako potlačovať všetko, čo je slovenské, nepostarila a nedovolila nášmu národu ani jedinej školy, nedovolila, aby sa slovenskí ľudia dostali do verejnej správy a štátov, náš ľud majetkovo ničila a vykošťovala svojou stredovekou feudálnou sústavou a politikou.

Nie sú oprávnené na to, aby v mene slovenského ľudu hovorili, ani tie tak zvané zastupiteľské sbory, ktoré sú zostavené na základe úzkého volebného práva, nedopúšťajúceho prejavu vôle národa, a pozostávajúce z ľudí, ktorí vzdor nariadeniu zákona nedopusili na výboroch čisto slovenských stolíc ani len slovenského slova.

Nie sú na to oprávnené ani také ľudové shromáždenia, ktoré vynášajú uzavretia pod tlakom cudzieho násillia.

V mene slovenského národa na Slovensku oprávnená je teda hovoriť jedine Slovenská Národná Rada.

Národná Rada česko-slovenského národa v Uhorsku obydleného osvedčuje:

1. Slovenský národ je čiaska i rečove i kultúro-historicky jednotného česko-slovenského národa. Na všetkých kultúrnych bojkoch, ktoré viezol český národ a ktoré ho urobili známym na celom svete, mala účasť i slovenskí veter.

2. Pre tento česko-slovenský národ žiadame i my neobmedzené samourčovacie právo na základe úplnej neodúslivosti. Na základe tejto zásady prejavujeme svoj súhlas s tým novoutvoreným medzinárodným právnym poradením, ktoré dňa 18. októbra 1918 formuloval prezident WILSON a ktoré dňa 27. októbra uznal rakúsko-uhorský minister zahraničia.

3. Žiadame okamžitú uzavretie pokoja a síce na všetkých kresťanských zásadách, aby pokoj bol taký, aby by medzinárodnoprávnymi ústrikami zmnožoval ďalšiu vojnu a ďalšie chroptenie.

4. Žiadame, aby sa usilovali v našom slovenskom národ, ktorý vďaka svojich stáročia útlaku dospeje na celý stupeň národnej kultúry, vedúce vyháňajú v pohľadnom pokoji a so správnou mierou, ale i jasnou ľudskou poprosťou, aby sa dňa svojho národného vyvolania a dňa svojich súhlasov na čestnom a právnom ústrikovaní.

Za zasadnutia Slovenskej Národnej Rady

V Turčianskom Sv. Martine, 30. októbra 1918.

Karol A. Medvecký v. r.

Pravý predseda Národnej Rady

Matós Dula v. r.

Pravý predseda Národnej Rady

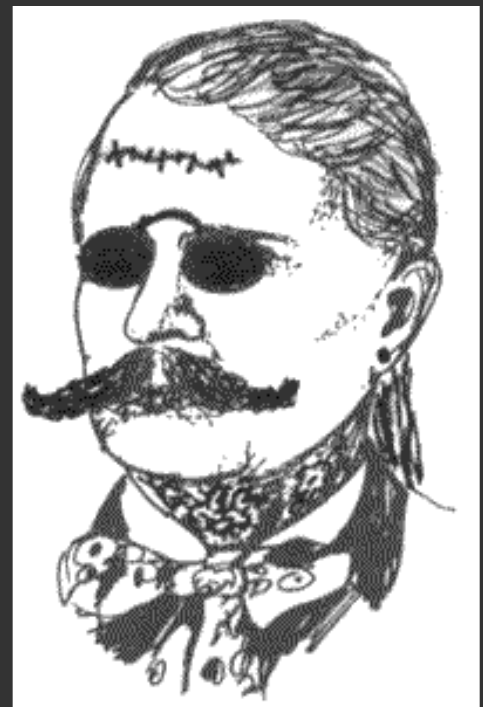
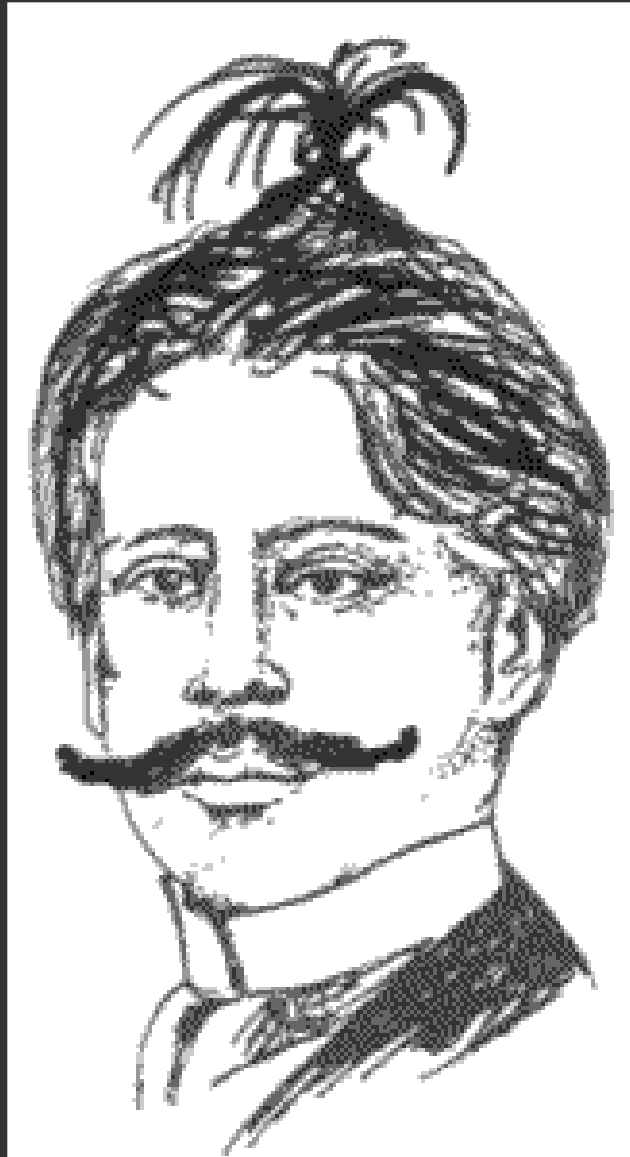
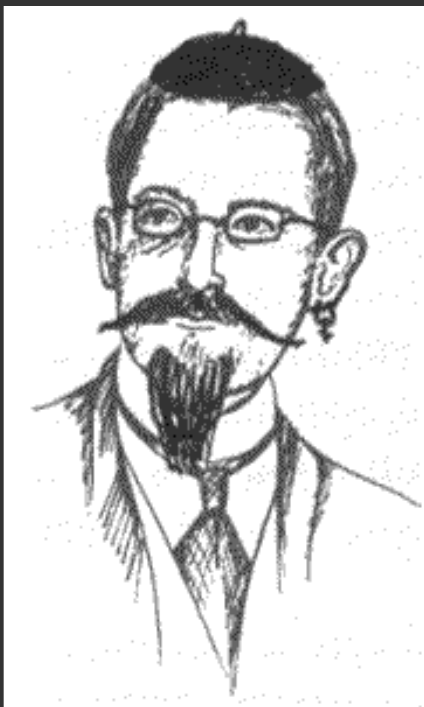
Zákon č. 11/1918 Sb. o zřízení samostatného československého státu

- první ústavní provizorium
- vyhlášení samostatného státu
- **Národní výbor československý**
= nejvyšší státní orgán
- recepce
 - státního aparátu
 - práva

Muži 28. října

Muži 28. října

V den vítězství es. revoluce
a nové samostatnosti národa

sepsal D'abís Rašín.
zákon

Originál právo vláda
československé republiky

vydaný Národním výborem dne 28. října 1918 ^{uložil} ^{pro archiv} **loukup**

Samostatný stát československý vstoupil v život zachována byla povinnost
dosavadního předmlučpředsedy se stavem novým, aby nenastaly zmatky a upre-
ven byl novému předsedě k novému státnímu životu, Národní výbor
jmenem Československého národa jako vykonavatel státní přechodnosti
nářizuje:

Článek I

Státní formou československého státu vůči Národní shromáždění ve složení
má s Československým Národním Radou v Paříži jako orgánu jediné
vše národa. Věz se tak stane vykonávací přechodnosti státní
výbor.

Článek II.

Všecky dosavadní zákony a nářizí zůstávají prozatím
v platnosti. *off. H. H. H.*

Článek III

Všecky hrady samoprávní, a statky ^{na území} rustavny slachů, zemské okresy ^{země} a
obce pod povlizeny Národního výboru a pužatim moudraji a pužaji
dle domo platných zákonů a nariadení.

Článek IV

Zákon tento nabyvá platnosti dnem vydání.

Článek V

Předsednictvo Národního výboru se skládá, aby tento zákon provedlo

Dáno v Praze, dne 28 října 1918

~~Antonín~~

Antonín Krejčí, Alois Párek, Jan Šteubny

Dr. Fr. Soukup, Dr. Václav Štábl

ve srozumění s Československým Národem.

Radou v Paříži, jako orgánové jedno-
myslné vůle národa.

čl. IV.

Národ český ^{stavený} vykonává svrchovanost stát-

ní v sobě přechodně pokud nebude zřízeno

sákladárné zastoupení lidu ^{ústavní} cestou ústavy

Národním shromážděním.

Národní shromáždění jest utvořeno

rozšířením Národního výboru a

členů . 5

Každá z těchto stran volí si samo-
statně počet svých zástupců vypada-
jící na ní dle klíče toho .

~~To té doby jest vykonávatelem skutku svrchovanosti
Národní výbor, vykonávající svrchovanost Národního výboru~~

~~Národní výbor jest vykonávatelem
skutku svrchovanosti českého
státu, pokud nebude
skutku státu, pokud nebude~~

Čl. II
~~Právní úkony a nařízení
zůstávají v platnosti
v platnosti~~

v dosavadní stav právní .

§1. XII .

Úřady ^{samostatné} politické, finanční / berní /

školské, jakož i všechny ostatní
správní úřady, ústavy státní v Čechách
na Moravě a ve Slezsku zachovávají
ve svém složení a příslušnosti místní
i účel dle stavu ze dne 25. července
1914 .

Totéž platí o státních zastupitelstvech

I a II . stolice v Čechách na Mora-
v a ve Slezsku zřízených .

Ve příčině státních ,pošt a želez-
nic, jakož i ve příčině správy mo-
nopolu vydány budou zvláštní organizační
předpisy.

§1. XIII.

Všechny obecní výbory ,všechny
okresní zastupitelství v Čechách ,ja-
kož i všechny obecní výbory na Moravě

§1 III

Všecky úřady samostatné a
státní, ústavy státní, zemské
& okresní ^{obcí, pro úřad}
Národního výboru ^{na území} a úřadů
a jednaj dle domně platných
zákonů a nariadení.

§1 IV

~~§1 IV~~ Zároveň nabývá
platnosti ~~od~~ dnem

§1 V

~~Provedením tohoto zákona~~
~~prove tento zákon provede~~
Předsednictvo Národního výboru
se usílá provést, aby tento
zákon provedlo

§1 V

Zákony NVČs

- Sbírka zákonů a nařízení státu československého (zákon č. 1/1918 Sb.)
- 12 nejvyšších úřadů státní správy
- Nejvyšší správní soud (č. 3/1918 Sb.)
- Nejvyšší soud (č. 5/1918 Sb.)
- udržení chodu hospodářství, zajištění zásobování obyvatelstva a udržení klidu a pořádku
- **Prozatímní ústava** (+ imunita, jednací řád)

Zákon č. 37/1918 Sb. o prozatímní ústavě (druhé ústavní provizorium)

- systém ústředních orgánů
- způsob vyhlášení rozsudků a nálezů soudů
- stanovení státní formy
= republika

System ústředních orgánů

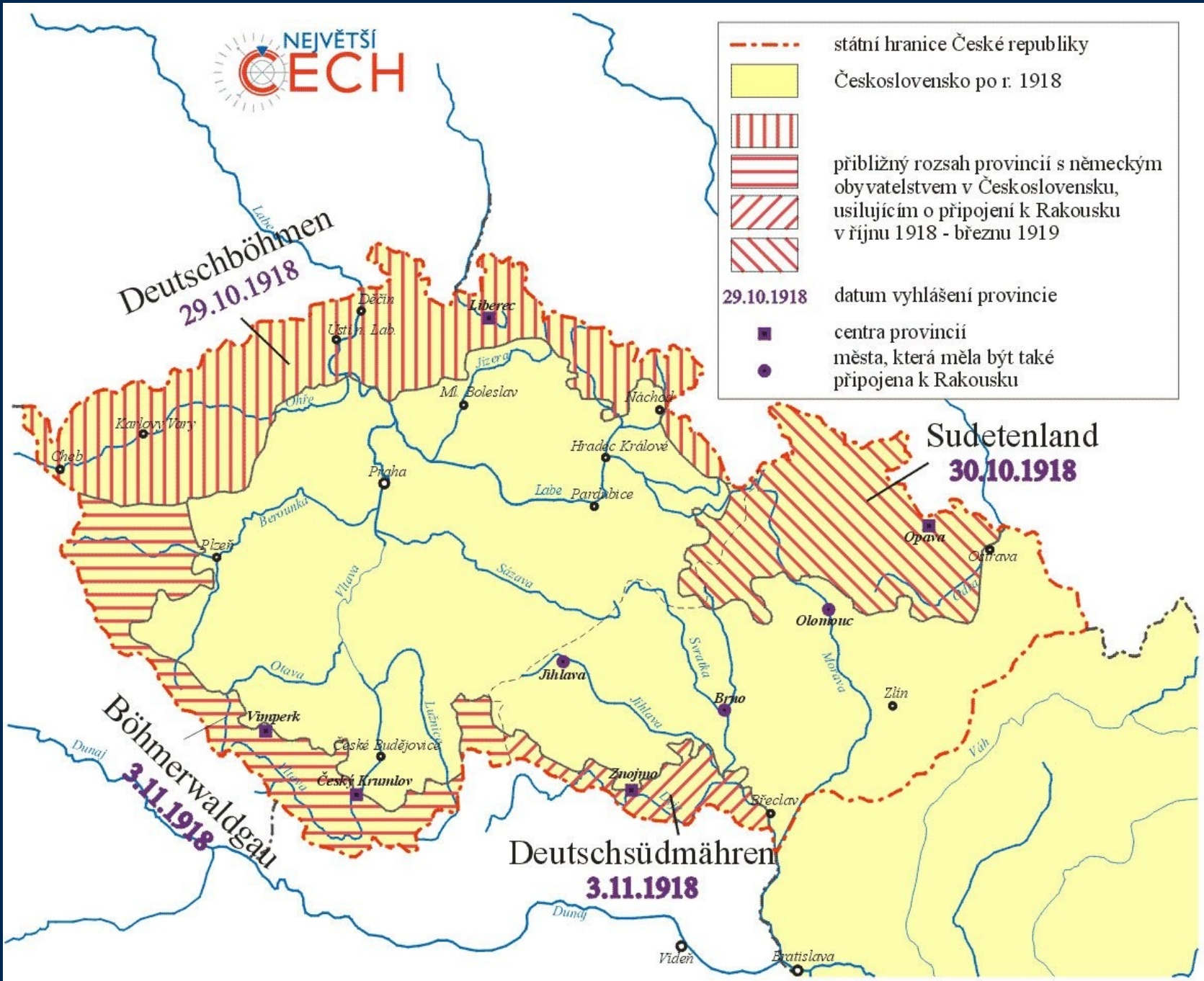
- jednokomorové (revoluční) Národní shromáždění
- president republiky (T. G. Masaryk)
 - slabé postavení
- vláda

Novelizace prozatímní ústavy

- úprava počtu členů (z. č. 138/1919 Sb.)
- posílení pozice prezidenta republiky (zák. č. 271/1919 Sb.)
 - podle francouzské ústavy
- + § 14 zákona č. 64/1918 Sb.

Stanovení státních hranic

- německé správní provincie (a další území)
- Slovensko (národní rady a národní výbory, skalická vláda, MPS)
- mírové smlouvy
- ústava: území ČSR (změna, nedílnost, Podkarpatská Rus)
- Hlučínsko + Vitorazsko, Valticko
- Těšínsko, Orava, Spiš
- konflikt s Maďarskou republikou rad

NĚMECKÉ RAKOUSKO

podle prozatímní ústavy
z 22. 11. 1918

Provincie Německého Rakouska

- 1 Horní Rakousko
- 2 Dolní Rakousko
- 3 Německé Čechy
- 4 Sudety
- 5 Štýrsko
- 6 Solnohradsko
- 7 Korutansko
- 8 Tyrolsko
- 9 Vorarlbersko

Zákon č. 64/1918 Sb. o mimořádných přechodných ustanoveních na Slovensku

- rozpuštění městských a obecních výborů a přechod jejich pravomocí na jmenované komise
- podmínky převzetí ostatních státních, samosprávných a církevních hodnostářů
- úprava placení daní
- § 14: právo vlády „dátí některému svému členu plnou moc, aby vydával nařízení a konal vše na udržení pořádku, na konsolidování poměrů a na zabezpečení řádného státního života.“

